

Īrijas uzņēmuma "IMLO Lat-Ireland Ltd" televīzijas raidījumu

"5.novads" izvērtējums

I RAIDĪJUMU ATBILSTĪBA KONKURSĀ IESNIEGTAJAI KONCEPCIJAI

Atsaucoties uz Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) izsludināto konkursu „Televīzijas sižetu un raidījumu veidošana par diasporas tematiku 2017. gadā”, Īrijas latviešu dibinātais uzņēmums “IMLO Lat-Ireland Ltd” piedāvāja piecu oriģinālr Raidījumu sēriju, kurā paredzēts stāstīt par svarīgākajiem tematiem, kas saistīti ar latviešu aktivitātēm un diasporas norisēm Īrijā, kā arī citās Eiropas un pasaules valstīs.

NEPLP konkursa mērķis bija atbalstīt Latvijas diasporas mītnes zemēs veidotu sižetu un raidījumu sagatavošanu par diasporas aktualitātēm. Nodrošināt raidījumu pieejamību diasporai un Latvijas sabiedrībai Latvijas sabiedriskajos un komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Nodrošināt sižetu pieejamību internetā.

Izvērtējot piecus raidījumus “5.novads”, kā arī iepazīstoties ar to pieejamību auditorijai, jākonstatē, ka tie pilnvērtīgi atbilst konkursā iesniegtajai koncepcijai, nodrošinot sižetu pieejamību internetā un Latvijas komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos.

2017. gadā raidījums “5.novads” nebija pieejams auditorijai Latvijas sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos (LTV, VISIEMLTV.LV).

II RAIDĪJUMU ATBILSTĪBA SABIEDRISKĀ PASŪTĪJUMA UZDEVUMIEM

Noskatoties raidījumu “5.novads” ierakstus, jākonstatē, ka tie pilnvērtīgi īsteno sekojošus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 71. panta 1. daļā noteiktos sabiedriskā pasūtījuma uzdevumus:

- veicināt dažādu sabiedrības grupu pārstāvju līdzdalību programmu un raidījumu satura veidošanā;

- veidot vidi brīvām un viedokļu ziņā daudzveidīgām diskusijām par sabiedrībai būtiskiem jautājumiem;
- veicināt cieņu pret latviešu valodu, popularizēt Latvijas vēsturi un kultūras vērtības;
- novērtēt, saglabāt un izplatīt nacionālo un Eiropas kultūras mantojumu;
- nodrošināt objektīvu, neatkarīgu un tematiski līdzsvarotu ziņu, analīzes un komentāru veidošanu par notikumiem Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē.

III RAIDĪJUMU SATURA ORIGINALITĀTE UN RADOŠĀ PIEEJA

Raidījuma “5.novads” veidotāju redakcionālais uzstādījums ir atspoguļot latviešu diasporas aktivitātes, informēt, izgaismot latviešu diasporas problēmas, celt aizbraukušo Latvijas valsts piederīgo pašapziņu un stiprināt diasporas saikni ar Latviju. Raidījuma “5.novads” 2017. gada sižetu tematika:

1. Raidījums

Cik izmaksā būt latvietim, dzīvojot ārzemēs, un vai to var izmērīt naudā?

Kāda ir diasporā notikušo nelaimes gadījumu statistika, un kur meklēt palīdzību?

Divas Latvijas sievietes, kuras lielu daļu savas dzīves pavada ratiņkrēslā, bet tas viņām neliedz Īrijā dzīvot pilnvērtīgu dzīvi.

2. Raidījums

Eiropas latviešu kongress Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un uz prāmja Rīga-Stokholma-Rīga.

Kā veidojas diasporas un Latvijas attiecības, un kas vēl šajā jomā uzlabojams?

Pēdējos gados uz Īriju emigrē augsti kvalificēti, gados jauni Latvijas valsts piederīgie.

3. Raidījums

Ko tautieši Anglijā domā par Brexit?

Kā savas saknes un latviskumu apzināties, dzīvojot ārpus Latvijas?

Ceļojums kopā ar Īrijas un Ziemeļīrijas Latviešu mobilo bibliotēku.

4. Raidījums

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) pārstāvji skaidro, kas par Latvijas nodokļu politiku jāzina ārvalstīs dzīvojošajiem.

Kā Latviešu valodas aģentūra (LVA) palīdz diasporas skolotājiem?
Kāda ir reemigrantu motivācija startēt pašvaldības vēlēšanās?

5. Raidījums

Īrijā popularitāti ieguvusi māksliniece Zane Sutra.

Omītes, kas devušās palīgā uz ārzemēm audzināt mazbērnus.

Latviešu kultūras svētki Stokholmā.

Raidījumu veidotāju izvēlētais formāts ir TV žurnāls, kas sastāv no trīs atsevišķiem sižetiem. Neskatoties uz sižetu garumu (7-11 min.) to veidotājiem kopumā izdodas noturēt skatītāja uzmanību. Vizuālais materiāls atbilst tematam, žanram un formātam. Pie raidījumu pozitīvajām iezīmēm noteikti jānorāda veidotāju izceltās tematikas pārzināšana un ieinteresētība aplūkotajās tēmās. Raidījuma veidotāji prasmīgi sabalansē saturu, stāstot par diasporu Latvijas auditorijai (Apzināties latviskumu. Cik izmaksā būt latvietim, dzīvojot ārzemēs?) un saturu, kas domāts diasporas informēšanai (Mobilā bibliotēka, Latvijas nodokļu politika, u.c.).

Raidījumos nodrošināta tēmu dažādība un viedokļu izpausmes brīvība. Ziņu sižetu interpretācija (detaļu izgaismošana) atbilst žurnālistikas ētikas un profesionalitātes principiem, sniedzot skatītājiem iesaistīto pušu, amatpersonu, sabiedrības un ekspertu viedokļus. Neskatoties uz ierobežotajiem resursiem jākonstatē augsta raidījumu veidotāju operativitāte. Sižetu ģeogrāfija nosedz visnotaļ plašu latviešu diasporas areālu (Īrija, Ziemeļīrija, Anglija, Vācija, Zviedrija, kā arī reemigrantu stāstus, kas kandidējuši pašvaldības vēlēšanās Kurzemē un Latgalē).

Satura vērtība (atbilstoši konkursa mērķiem un uzdevumiem) izpaužas plašā tēmu lokā, ietverot amatpersonu skaidrojumus (Valsts ieņēmumu dienests par nodokļu politiku, viedokļi par diasporas un Latvijas attiecībām, Latviešu valodas aģentūras darbs, Palīdzība nelaiemes gadījumā, u.c.). Jāizceļ informatīvais sižets par Latviešu mobilo bibliotēku, kā arī par cilvēku ar invaliditāti dzīvi Īrijā.

Saistošā veidā raidījuma veidotāji izvēlējušies pasniegt to cilvēku stāstus, kas nolēmuši atgriezties uz dzīvi Latvijā, intervējot personas, kas no reemigrantu vidus kandidējuši pašvaldību vēlēšanās

IV SATURA MĒRĶA KVANTITATĪVIE DATI

Kanāls Re:TV, "Piektais novads" (konsolidētie dati)

Pārraidēšanas nosaukums	Oriģinālā raidījuma datums	Sākuma laiks	Rch (000)
			Unikālais skatītāju skaits tūkstošos**
Piektais novads	2017.07.28.	21:33:00	32,39
Piektais novads	2017.08.12.	20:01:00	17,05
Piektais novads	2017.08.25.	21:33:00	35,84
Piektais novads	2017.09.22.	21:31:00	55,09
Piektais novads	2017.10.27.	21:31:00	72,76
Kopā sasniegtais skatītāju skaits			151,31

*TNS, TV Metri, 2017.gada 28.07.2017.-05.11.2017., kur periods ietvertu laiku, kad ēterā bijuši šie raidījumi un arī atkārtojumi.
Rch (000) (Reach'000) – kopējā sasniegtā auditorija tūkstošos. Cik tūkstoši iedzīvotāju mērķa grupā redzējuši analizējamo raidījumu izvēlētajā laika periodā.

TNS, TV Metri dati par auditorijas sasniedzamību Re:TV līdz izvērtējuma nodošanas brīdim bija pieejami par četriem "5novads" raidījumiem. Neapšaubāmi raidījuma skatītāju kopskaits būtu ievērojamāks, ja raidījums ēterā būtu redzams ar noteiktu regularitāti.

Auditorijas sasniedzamība interneta portālos un elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, kas sniedz audiovizuālu pakalpojumu pēc pieprasījuma :

<http://www.delfi.lv/video/raidijumi/>

1356 skatījumi

<https://www.facebook.com/5.NOVADS/>

711 sekotāju

www.youtube.com

1975 skatījumi

Nav informācijas par auditorijas datiem:

<http://www.latviesi.com/tv>

<http://baltic-ireland.ie/category/5-novads/>

V IETEIKUMI UN TĀLĀKĀ ATTĪSTĪBA

Ieteikums ievērot konsekvenci titros, rakstot intervējamo personu vārdus un uzvārdus. Ja tiek izmantots mikrofons ar raidījuma logotipa uznavu, lietot tos pašus mikrofonus viena sižeta ietvaros.

2017. gada “5.novada” raidījumos netiek izmantota reportāža kā notikuma pasniegšanas veids, kur žurnālists izzina realitāti, stāsta par redzēto, rada jaunu informāciju. Ņemot vērā, ka viens no audiovizuāla medija uzdevumiem ir piesaistīt un noturēt auditorijas uzmanību, svarīga ir vēstījuma dinamika. Ieteikums pārdomāt žurnālista funkciju izmantošanu filmēšanas vietā, kuram “5.novda” sižetos pārsvarā ir tikai sekundāra loma, nevis avots oriģinālas informācijas paušanai.

Sižets par Eiropas latviešu kongresa daļu uz prāmja Rīga-Stokholma-Rīga noslēdzas ar dalībnieku kopdziesmu. Nākamais sižets (Kā veidojas diasporas un Latvijas attiecības?) atkal atsākās ar kadriem no iepriekšējā pasākuma.

Pārdomāt iespēju raidījumu “5.novda” sižetos iekļaut atšķirīgu viedokļu paudējus, atspoguļot viedokļu sadursmes, nodrošināt vēl plašāku viedokļu daudzveidību.

Vērtējot raidījuma auditorijas sasniegšanu un informēšanas kanālus, ieteicams vēl intensīvāk izmantot sociālos tīklus.

Lai nodrošinātu plašāku raidījumu reklāmu ieteicams izvietot informāciju Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio vienotajā ziņu portālā Lsm.lv un Latvijas Radio raidījumā “21. gadsimta latvietis”.

Būtu vēlams, ka diasporas TV producentu veidotais saturs sabiedriskā pasūtījuma ietvaros tiktu integrēts Latvijas TV platformā VISIEM.LV.

Lai arī raidījuma “5.novads” veidotājiem izdodas sabalansēt saturu, stāstot par diasporai būtiskiem kultūras un sabiedriskajiem pasākumiem Latvijas auditorijai un saturu, kas domāts pašas diasporas informēšanai, ieteicams konkretizēt NEPLP konkursa mērķus 2018. gadā.

Ņemot vērā, producentu grupa "IMLO Lat-Ireland Ltd" līdzšinējo pieredzi un kompetenci diasporas tematikas raidījumu, kā arī sižetu veidošanā Latvijas TV raidījumam Panorāma, Aculiecinieks un Aizliegtais paņēmiens, šī sadarbība būtu attīstāma, it īpaši domājot par diasporas tematikas paplašināšanu 2018. gada sabiedriskajā pasūtījumā.

Ņemot vērā nākamgad paredzētās Saeimas vēlēšanas sabiedrisko mediju uzdevumu lokā jāiekļauj diasporā dzīvojošo Latvijas pavalstnieku intereses veicināšana par politiskajiem procesiem Latvijā. Tajā pašā laikā "5.novada" veidotājiem jāturpina tematisku raidījumu veidošana, kas būtu vērsti uz diasporas informēšanu par izmaiņām likumdošanā, nodokļu politikā, iespējām Latvijas darba tirgū u.c. diasporai un potenciālajiem reemigrantiem būtiskām tēmām.

Ņemot vērā, ka Latvijas diasporas pārstāvju skaits pasaulē ir aptuveni 370 tūkstoši, kas ir vairāk nekā 15 % no Latvijas iedzīvotāju skaita, un diasporas politikas īstenošana ir viena no Ārlietu ministrijas darbības prioritātēm¹ finansējuma palielināšana diasporas tematikas atspoguļošanai plašsaziņas līdzekļos būtu jānosaka par mērķi veidojot NEPLP statēģiju nākamajiem gadiem.

Dainis Mjartāns, Mg.soc.sc.

NEPLP Sabiedriskās konsultatīvās padomes loceklis

26.11.2017.

¹ <http://www.liia.lv/en/analysis/diaspora-ka-latvijas-arpolitikas-prioritate-573>